Súd:	Okresný súd Trenčín
Spisová značka:	17C/64/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3123208756
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Erik Kačmár
ECLI:	ECLI:SK:OSTN:2024:3123208756.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. A., E. F. XXXX/XX, zastúpený Mgr. Petrou Hrubovou, advokátkou so sídlom v Ilave, Mierové námestie 93, proti žalovanej: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, ul. Štefanovičova 4, IČO: 00585441, zastúpený JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom v Bratislave, ul. Vajnorská 55, o náhradu nemajetkovej ujmy, sudcom JUDr. Erikom Kačmárom, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 8.000 eur.

II. Súd žalobu vo zvyšnej časti z a m i e t a .

III. Žalobcovi súd p r i z n á v a proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Okresnému súdu Trenčín bola dňa 02.10.2023 doručená žaloba žalobcu, ktorou sa proti žalovanej domáha, aby súd rozhodol o splnení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 10.000 eur ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu.

1.2 Žalobu odôvodnil tým, že dňa XX.XX.XXXX zomrel jeho otec G. B., a to na následky autonehody, ktorá sa stala dňa 05.10.2019 v čase o 18:45 vozidlom H. I., EČV: J. po ceste 11/507 v obci F. v smere od K. L., kde pri miestnom kostole zrazil vodič M. N. jeho rodičov G. a O. B.. Otec G. B. v nemocnici na následky zranení zomrel dňa XX.XX.XXXX a matka na následky zranení zomrela dňa XX.XX.XXXX. Otec žalobcu pri dopravnej nehode utrpel zmliaždenie mozgu a vnútrolebečné krvácanie so zlomeninami klenby spodiny lebečnej a tvárových kostí, čím vodič auta M. N. z nedbanlivosti spôsobil jeho otcovi smrť, a to závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Autonehoda sa stala pri kostole v F. na prechode pre chodcov, ktorý bol v čase nehody osvetlený, čo preukázal aj technický posudok znalca z odboru doprava. Vodič auta bol v čase nehody zamestnaný u spoločnosti P. F., Q., R. G. XXX/X, XXX XX J., IČO: XX XXX XXX ako taxikár. Predmetné vozidlo bolo písané na uvedenú obchodnú spoločnosť, ktorá v čase auto nehody prevádzkovala taxislužby.

1.3 Ďalej žalobca odôvodnil žalobu tým, že v čase nehody malo vozidlo vinníka nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie, ďalej aj ako „PZP“ u žalovanej. Žalovaná mu za náklady spojené s pohrebom otca poskytla plnenie v sume 2.362,79 eur. U žalovanej si uplatnil za smrť otca aj nemajetkovú ujmu v sume 20.000 eur, ktorú mu poisťovňa odmietla uhradiť z toho dôvodu, že o tom, či mu vznikol nárok na uhradenie nemajetkovej ujmy musí najskôr rozhodnúť príslušný súd. Touto žalobou si teda uplatňuje nemajetkovú ujmu v sume 10.000 eur, a to z dôvodu zásahu do jeho práv na rodinný a súkromný život. Strata otca je pre neho nenahraditeľná. Človek má v živote otca len jedného, mal s ním dobrý vzťah po celý svoj život. Po smrti brata žalobcu bol jediným žijúcim synom otca, pričom

otcovi pomáhal a navyše mali spoločnú záľubu, a to rybolov. V čase pred smrťou otca žil v C. D. A. so svojou rodinou. Otec žil v F., pravidelne otca navštevoval, nakoľko býval len pár kilometrov od F.. Otec mu bol oporou, bol to dobrý a veriaci človek, ktorého rešpektoval a mal ho rád. S otcom mal silné citové puto. Rodičia celý život žili usporiadaný život a v obci F. mali dobrú povesť. S otcom bol aj v pravidelnom telefonickom kontakte. S otcom trávil ešte viac času ako s matkou, nakoľko spolu chodievali na ryby. Strata otca je pre neho dodnes nenahraditeľná. O otca sa staral aj v čase, keď bol po nehode v nemocnici. Navštevoval ho a zaujímal sa o jeho zdravotný stav. Všetky pohrebné náklady tiež uhradil a vybavoval aj všetko s tým súvisiace. Jeho utrpenie, citové zranenie, stres a úzkosť sú pre neho nenahraditeľné. Finančná satisfakcia nemajetkovej ujmy môže len zanedbateľne zmierniť jeho utrpenie. Smrť v takejto podobe prišla do jeho rodiny veľmi nečakane a veľmi bolestivo. Žalobou si uplatňuje právo v trojročnej premlčacej lehote počítanej odo dňa smrti otca t.j. od XX.XX.XXXX, ktorý považuje za poistnú udalosť. Avšak, ak by sa za poistnú udalosť považoval deň autonehody 05.10.2019, aj pre tento prípad zachoval premlčaciu lehotu. Poukazuje na to, že začiatok všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady nemajetkovej ujmy je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Keďže k zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo smrťou otca 29.10.2019 a s prihliadnutím na § 104 Občianskeho zákonníka (keďže nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života zavinením dopravnej nehody je nárokom hradeným z PZP podľa zákona o PZP a pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti) dňom 29.10.2020 začala plynúť trojročná všeobecná premlčacia doba. Všeobecná trojročná premlčacia doba sa uplatní v zmysle § 15 ods. 2 zákona o PZP aj voči poisťovateľovi. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP je potrebné totiž vykladať tak, že poistenie zodpovednosti v zmysle tohto zákona kryje aj nárok pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu im spôsobenej nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a títo pozostalí môžu svoje nárok uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody, ako to ustálila aj súdna prax Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 7Cdo/23/2022 z 27.04.2023, 7Cdo/252/2021 z 31.03.2022), ale aj rozsudok Okresného súdu Trenčín sp.zn. 17C/63/2022 z 20.07.2023. Na plynutie premlčacej doby v danom prípade majú vplyv aj ustanovenia § 1 a 8 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v zmysle ktorých došlo k neplynutiu premlčacej doby v obdobiach od 27.03.2020 do 30.04.2020 a od 19.01.2021 do 28.02.2021, teda počas celkovo 75 dní. O túto dobu sa plynutie premlčacej doby predlžuje.

2.1 Žalovaná sa k žalobe vyjadrila prostredníctvom svojho právneho zástupcu v podaní zo dňa 20.10.2023. Žalovaná argumentovala proti žalobe tým, že nárok neuznáva v celom rozsahu, považuje ho za nepreukázaný a premlčaný. Má zato, že v podanej žalobe absentujú rozhodné skutočnosti pre uplatnenie si nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, t. j. najmä skutkové okolnosti týkajúce sa preukázania citových väzieb medzi žalobcom a nebohým, ako aj nezohľadnenie jednotlivých kritérií pri stanovení uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy. Podanou žalobou žalobca nevymedzil rozhodujúce skutočnosti v takom rozsahu a kvalite, ktorá umožňuje jednoznačnú individualizáciu a nezameniteľnosť skutkovej stránky predmetnej právnej veci.

2.2 Vo vzťahu k námietke premlčania žalovaná uviedla, že nakoľko k zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo dňa 29.10.2019 premlčacia doba mohla uplynúť najneskôr 29.10.2022. Žaloba však bola doručená súdu až dňa 02.10.2023, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka.

2.3 Vo vzťahu k výške žalovanej sumy žalovaná argumentovala, že aj napriek situácii, kedy legislatíva výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných obete dopravnej nehody explicitne nerieši, ani nelimituje a ponecháva ju výlučne na voľnej úvahe všeobecných súdov, je potrebné skúmať kritéria, od ktorých sa následne samotná výška nemajetkovej ujmy má odvíjať. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd, ale s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súdna prax prijala zásadné kritéria, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Tieto kritéria sa rozdeľujú na kritéria na strane žalobcu, kedy ide najmä o 1/ intenzitu vzťahu žalobcu so zomrelými; 2/ vek zomrelých a pozostalých, ako aj existenčná závislosť na nebohých; 3/ morálne zadosťučinenie, a na strane pôvodcu zásahu, vodiča, kedy je potrebné zohľadniť najmä postoj vodiča (ľútosť, náhradu škody, ospravedlnenie); dopad udalosti do sféry pôvodcu; majetkové pomery pôvodcu. Uvedenými kritériami sa musí súd pre prijatie správneho a právne udržateľného rozsudku

zaoberať. Ďalej žalovaná podrobnejšie rozviedla uvedené kritériá. Uviedla najmä to, že z podanej žaloby nebola dostatočne preukázaná citová väzba vo vzťahu k uplatňovanému nároku. Žalobca nedokázal preukázať taký zásah do práva na súkromie, ktorý by odôvodňoval poskytnutie satisfakcie vo forme peňažnej náhrady. Je nesporné, že je vecou úvahy, akého okruhu osôb sa má odškodnenie náhrady nemajetkovej ujmy týkať. Mali by to byť iba osoby, ktoré boli so zomrelým pred jeho smrťou vo veľmi úzkych rodinných, ekonomických a spoločenských väzbách. Z hľadiska skutkových okolností týkajúcich sa preukázania citových väzieb medzi žalobcom a zosnulým, z ktorých žalobca v predmetnom konaní vyvodzuje svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, nestačí iba predpoklad existencie tejto citovej väzby. Je prirodzené, že žalobca sa stretával s nebohým a bol s ním v kontakte, ale pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je rozhodujúce najmä to, že aká bola intenzita tohto vzťahu a ako ho narušil zásah vykonaný neoprávnene treťou osobou. To je rozhodujúce pre samotnú výšku nemajetkovej ujmy. Je zrejmé, že strata rodinného príslušníka predstavuje ujmu v každom veku, avšak nesporné, že pre skúmanie intenzity citovej väzby je taktiež potrebné zohľadnenie i tohto kritéria, t. j. vek nebohého ako i žalobcu. Z podanej žaloby je evidentné, že žalobca nežil so svojím otcom v jednej aktívne fungujúcej spoločnej domácnosti, nebol na neho odkázaný výživou, pretože viedol samostatný rodinný život, nebol odkázaný na jeho osobnú starostlivosť. K ťažkým psychickým ujmám dochádza pravidelne len pri veľmi úzkych citových väzbách. Okruh oprávnených subjektov nemožno automaticky odvodzovať z titulu „blízkej osoby“, resp. „rodinného príslušníka“, ale je potrebné skúmať blízkosť vzájomného vzťahu - úzku citovú väzbu - nie v zmysle biologického príbuzenstva, ale na základe skutočného vzťahu blízkosti medzi žalobcom a zosnulým. Istou formou satisfakcie pre žalobcu musí byť aj odsúdenie páchateľa, ako aj samotné prerokovanie veci, čo pri neúčasti vodiča diskvalifikuje tieto formy zadosťučinenia. Formulácia žaloby, kedy žalobca žaluje len ekonomicky stabilný subjekt, a to poisťovateľa, indikuje skôr získanie majetkového prospechu ako morálnej satisfakcie. Je nepochybné, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, najmä práva na rodinný život. Nie je však možné prijať automaticky záver o dôvodnosti podanej žaloby z titulu rodinnej väzby otec-syn. Má zato, že žalobcom produkované tvrdenia všeobecnej povahy, či už do charakteristiky intenzity vzájomných vzťahov alebo do tvrdenej následnej ujmy, nie sú spôsobilé založiť podmienku priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. V neposlednom rade považuje za potrebné poukázať na tú skutočnosť, že pri prípadnom priznaní a stanovení čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality, porovnaním čiastky tejto náhrady prisúdených v iných prípadoch. V tomto smere poukázala žalovaná na rozsudky Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/58/2019, sp. zn. 5Co/130/2019 a sp. zn. 7Co/61/2018.

2.4 Ďalej žalovaná argumentovala tým, že súd by mal prihliadať aj na dopad škodovej udalosti do psychickej sféry na strane pôvodcu zásahu, jeho postoj k samotnej dopravnej nehode, úmysel, resp. formu a mieru zavinenia, trestný postih, snahu o nápravu, oľutovanie, ospravedlnenie sa a na jeho majetkové pomery. Z ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že finančná náhrada je až posledným spôsobom náhrady v prípadoch, ak nepostačuje morálne zadosťučinenie, ktorým je najmä ospravedlnenie alebo samotné prejednanie veci a odsúdenie osoby, ktorá zásah spôsobila. Usmrtenie inej osoby môže u pôvodcu zásahu udalosti vyvolať pocity viny, ktoré môžu prerásť až v psychické problémy. I tieto dopady je potrebné zohľadniť. Má za to, že pri nemajetkovej ujme je rozhodné dať možnosť tomu kto zasiahol do práva, aby prejavil ľútosť a ospravedlnil sa, čo v konečnom dôsledku môže mať dopad aj na samotnú výšku priznanej nemajetkovej ujmy. Poslaním náhrady nemajetkovej ujmy nie je získanie majetkového prospechu, ale zadosťučinenia a náhrada v peniazoch, pokiaľ nepostačuje ospravedlnenie. Pre konanie a prípadné priznania náhrady nemajetkovej ujmy je rozhodujúca a zásadná osoba pôvodcu zásahu ako osoby, ktorá priamo do práv žalobcu zasiahla, a tak túto osobu nemožno v konaní odignorovať – napr. iba jej majetkové pomery sú rozhodujúce pre prípadné priznanie nemajetkovej ujmy. Ako vymedzujú niektoré judikáty, majetkové pomery vodiča je potrebné zohľadniť nie z pohľadu stanovenia výšky priznanej satisfakcie, ale z pohľadu možností reálneho uspokojenia priznaných nárokov vodičom. Nie sú rozhodujúce pomery poisťovateľa, pretože on nijako do práv žalobcu nezasiahol a zákon mu nedáva legislatívne možnosti zmiernenia následkov smrti poškodeného ospravedlnením, prejednaním veci a pod.

2.5 Záverom vyjadrenia žalovaná spochybnila aj príčinnú súvislosť medzi dopravnou nehodou a úmrtím otca žalobcu, resp. mieru zavinenia škodcu a mieru spoluzavinenia otca žalobcu. Uviedla, že z pohľadu tohto kritéria je významné, či k usmrteniu osoby došlo úmyselným konaním vodiča (napr. trestný čin vraždy) alebo konaním z nedbanlivosti (najčastejšie v podobe dopravnej nehody). Od nedbanlivosti je ďalej potrebné odlíšiť hrubú nedbanlivosť (napr. dopravná nehoda, ku ktorej došlo pri šoférovaní pod vplyvom návykovej látky). V prípade náhrady škody ako aj náhrady nemajetkovej ujmy ustanovenie § 441

Občianskeho zákonníka uvádza, že pokiaľ bola zavinená škoda aj poškodeným, nesie ten za vzniknutú škodu zodpovednosť pomerne. Zohľadniť spoluzavinenie zosnulého per analogiam je tak nutné i v prípade rozhodovania súdu o nemajetkovej ujme. Skúmanie zavinenia nebohého na vzniku škody v zmysle ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka vykonáva súd v civilnom sporovom konaní aj bez návrhu (R 22/1979) a skúmanie tejto otázky nespadá do rozsahu viazanosti súdu v civilnom sporovom konaní inými rozhodnutiami (ustanovenie § 193 tretia veta Civilného sporového poriadku), pretože trestným rozsudkom o odsúdení je súd prvej inštancie viazaný len v rozsahu rozhodnutia o tom, že bol spáchaný konkrétny skutkovo vymedzený trestný čin a že ho spáchala konkrétne osoba, z čoho vyplýva, že rozhodnutie, ktorým bol páchateľ trestného činu uznaný za vinného neznamená, že škoda bola spôsobená výlučne jeho zavinením; ak sa okrem páchateľa trestného činu na vzniku škody podieľalo aj konanie alebo opomenutie nebohého, nie je súd v civilnom sporovom konaní o nároku na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) pri posúdení spoluzavinenia nebohého viazaný výrokom o vine páchateľa. Inými slovami pre odsúdenie vodiča postačovalo jeho porušenie povinností a spoluvina a porušenie povinností nebohého nemohlo mať vplyv na skutkové otázky, ale len na výšku uloženého trestu. Odsúdenie tak nemôže byť podkladom pre prijatie záveru výlučnej občianskoprávnej zodpovednosti vodiča. Znaleckým dokazovaním v rámci trestného konania bolo zistené, že obaja účastníci nehody mali svoj podiel viny na spôsobení dopravnej nehody. S. K. O. Q. vo svojom znaleckom posudku ustálila, že prvkami technickej príčiny vzniku dopravnej nehody boli okrem nevenovania sa dostatočnej pozornosti situácii v cestnej premávke vodičom vozidla H. I. X.X I., EČV:J. XXX I., ktoré v inkriminovanom čase viedol obžalovaný aj nekonanie chodcov, ktorí mali možnosť zabrániť vzniku dopravnej nehody správnou technikou a spôsobom pohybu po priechode, kde mohli po vcˇasnej reakcii zastaviť pred koridorom pohybu vozidla H....“ (str. 5 Uznesenia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3To/19/2021 zo dňa 27.05.2021). Preto navrhla pripojenie trestného spisu Okresného súdu Trenčín, sp. zn.3T/40/2020, a to najmä znaleckých posudkov za účelom zohľadnenia okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti, t. j. rozhodné samotné okolnosti dopravnej nehody, a to najmä miera (spolu)zavinenia vodiča/nebohého. Za tým účelom navrhol vypočuť ako svedka vinníka dopravnej nehody, a to M. N..

3.1 Na vyjadrenie žalovanej k žalobe reagoval žalobca replikou z 02.01.2024. V nej uviedol, že všetky tvrdenia a argumentáciu žalovanej ohľadom toho, že jeho nárok je nepreukázaný a premlčaný odmieta. Odmieta aj tvrdenia žalovanej ohľadom toho, že neuviedol rozhodné skutkové tvrdenia, najmä ohľadom citovej väzby k otcovi na preukázanie žalovaného nároku.

3.2 Ďalej v replike ohľadne nepremlčania uplatneného nároku pokračuje rovnakou argumentáciou akú uvádzal v žalobe. Ku uplatnenej výške nemajetkovej ujmy uviedol, že v žalobe preukázal resp. označil dôkazy na jej preukázanie. V dôsledku autonehody mu zomreli obaja rodičia. O náhrade nemajetkovej ujmy za smrť matky bolo už súdom právoplatne rozhodnuté rozsudkom sp.zn. 17C/63/2022 zo dňa 20.07.2023 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 8Co/37/2023 zo dňa 22.11.1023. Svoj vzťah k otcovi popísal v žalobe a označil aj dôkazy na jeho preukázanie. Otec mu bol oporou, bol dobrý a veriaci človek, ktorého rešpektoval a mal ho rád. Ďalej uvádzal rovnaké okolnosti ako v žalobe. S kritériami na strane škodcu, ktorý zapríčinil autonehodu na následky ktorej jeho otec zahynul, sa podľa jeho názoru súd taktiež vysporiadal v rozsudku sp.zn. 17C/63/2022 zo dňa 20.07.2023, ktorý bol potvrdený aj odvolacím súdom. Samotné odsúdenie vodiča N. nie je dostatočnou satisfakciou, ktorú by mohla kompenzovať stratu otca. Ani žiadna peňažná kompenzácia nemôžu nahradiť stratu jedného otca, avšak ju môže aspoň čiastočne zmierniť. Jeho otec utrpel pri kolízii s vozidlom zmliaždenie mozgu a vnútrolebečné krvácanie so zlomeninami klenby spodiny lebečnej a tvárových kostí, čím vodič auta M. N. z nedbanlivosti spôsobil jeho otcovi smrť, a to závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Autonehoda sa stala pri kostole v F. na
prechode pre chodcov, ktorý bol v čase nehody osvetlený, čo preukázal aj technický posudok znalca z odboru doprava. Podotýka, že žalovaná používa vo svojom vyjadrení rovnakú argumentáciu ako v konaní sp.zn 17C/63/2022, s ktorou sa súd prvej inštancie ako aj odvolací vysporiadali. Ohľadne uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy poukázal na rozsudok Okresného súdu Trenčín, pracovisko Považská Bystrica sp.zn. PB-6C/38/2021 z 18.05.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/92/2022 z 28.09.2023, v zmysle ktorého za smrť matky bola jej dcére priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur, pričom išlo o dcéru žijúcu v zahraničí, ktorá bola s matkou iba v telefonickom kontakte. On sa s otcom stretával intenzívne na rybách, ako aj v dome u otca, pričom bol mladší ako matka žalobcu, teda jeho manželka.

4. Na repliku žalobcu reagovala žalovaná duplikou zo dňa 22.01.2024. V nej v rámci doplnenia argumentácie uviedla, že pre toto súdne konanie nemá žiadnu relevanciu iné konanie, v ktorom si žalobca uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za usmrtenie jeho matky. Každý z týchto nárokov je individuálny a je potrebné ho zisťovať samostatne, nie paušalizovať túto náhradu len podľa stupňa príbuzenstva s odkazom na judikatúru. V tomto smere poukázala na nálezy Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 289/2017 z 21.11.2017 a sp.zn. III. ÚS 288/2017 z 05.12.2017 podľa ktorých súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t.j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu, a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Naopak, postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávaným veciam, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. Záverom žalovaná poukázala na 7 rozsudkov krajských súdov v Nitre, Banskej Bystrici a Žiline a uviedla sumy priznaných náhrad za nemajetkové ujmy pri usmrtení rodinných príslušníkov.

5.1 Na následné prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal právnych zástupcov sporových strán, ktorí sa na pojednávanie dostavili. Dostavil sa aj samotný žalobca.

5.2 Právna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní uviedla, že sa odvoláva na písomné vyhotovenie žaloby a vyjadrenie v tomto konaní. Tie sú protistrane známe, rovnako tak aj judikáty súdu. NSSR v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov pod R 3/2022 judikoval, že nároky pozostalých vo vzťahu k zomrelým pri dopravných nehodách je potrebné posudzovať pri PZP podľa ustanovení § 101 a § 104 Občianskeho zákonníka. Tento judikát nie je jediným rozhodnutím v tomto smere a poukazuje napr. aj na iné rozhodnutia NSSR, konkrétne 7Cdo/23/2022 zo dňa 27.04.2023 alebo v rámci odvolacích súdov na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 5Co/140/2020 z 22.02.2022 a rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 22CoCsp/3/2023. Súdy opakovane judikovali, že v prípade týchto nárokov je potrebné aplikovať všeobecne trojročnú premlčaciu dobu a nie subjektívnu a objektívnu ako pri náhrade škody a táto začína plynúť jeden rok po poistnej udalosti. Ako prvoradý dôkaz navrhuje vypočuť žalobcu, a to ku vzťahu žalobcu s jeho zomrelým otcom G. a k ich vzájomnej citovej väzbe. V žalobe sú navrhované aj svedkyne manželka a dcéra žalobcu ohľadne rovnakých skutočností, avšak ak ich súd nebude považovať za nevyhnuté vypočuť, netrvá na vypočutí. Takisto navrhla, aby sa súd oboznámil s predloženými listinami.

5.3 Právny zástupca žalovanej na pojednávaní uviedol, že navrhuje, aby súd žalobu zamietol v celom rozsahu, a to vzhľadom na premlčanie uplatneného nároku žalobcu. Žalovaná má zato, že sa jedná o uplatnený nárok z náhrady škody, ktorý sa premlčuje jednak v objektívnej, tak i v subjektívnej lehote. Tá je pri objektívnej lehote trojročná a žalovaná ma zato, že táto uplynula dňa 05.10.2022. Subjektívna premlčacia doba uplynula 05.10.2021. Žalovaná si je vedomá judikátu NSSR, na ktorý poukazoval aj žalobca, avšak žalovaná má zato, že uplatnený nárok nie je nárokom z poistenia, resp. na poistné plnenie, ale ide o nárok na náhradu škody za poisteného, a preto tento judikát NSSR na tento spor nie je možné uplatniť. Výklad zákona zo strany súdov nemôže byť v rozpore s textom zákona. Súdy sú oprávnené text zákona vykladať a nie mu protirečiť. Žalovaná má za to, že uvedený judikát NSSR je v rozpore s § 15 ods. 1, ods.2 zák. o PZP, nakoľko podľa ods. 2 uvedeného ustanovenia platí ohľadne premlčania nároku uplatneného voči poisťovateľovi rovnaká právna úprava ako v prípade uplatnenia nároku proti poistenému. V uvedenom ustanovení je odkaz na § 106 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje použitie subjektívnej a objektívnej premlčacej doby pri nároku na náhradu škody. Preto nie je možné uplatniť voči poisťovni pri posúdení premlčaní iné ustanovenie o premlčaní a to § 104 Občianskeho zákonníka. Žalovaná má takisto za to, že žalobca riadne doposiaľ nezdôvodnil a nepreukázal ako dospel k uplatnenej výške a aj nároku na nemajetkovú ujmu. Samotné príbuzenstvo ešte nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. V rámci dokazovania navrhuje vypočuť svedka M. N., ktorý viedol osobné motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená smrť otca žalobcu, a to k okolnostiam dopravnej nehody, ku skutočnosti ako prežíval vinník tejto nehody následky nehody a k jeho majetkovým pomerom. Takisto navrhol, aby súd z trestného spisu oboznámil znalecký posudok ohľadne priebehu dopravnej nehody a to kvôli posúdeniu prípadného spoluzavinenia poškodených na svojej smrti.

5.4 Žalobca vypovedal na pojednávaní tak, že sa narodil v B. B., vyrastal so svojimi rodičmi aj so svojim o štyri roky mladším bratom v rodinnom dome v F.. Išlo o dom prerobený po jeho dedkovi. Už od malička hrával futbal, pričom otec bol fanúšik futbalu, podporoval ho v tom, vozieval ho na tréningy, na zápasy. Spolu s bratom rodičom pomáhali pri práci na poliach, v záhrade, okolo domu. Ich vzťah v rodine bol bezproblémový, harmonický. Strednú školu vyštudoval v C.. Na rodičovské združenia chodil otec. Po strednej škole sa oženil. S manželkou si založili rodinu a bývali v rovnakej dedine. Pravidelne sa navštevovali ako rodiny. S otcom pracoval v rovnakom podniku, otec pracoval v S. v K.. Vybavil mu tam miesto, až do jeho odchodu do dôchodku spolupracovali. Na dôchodku, keď už bol vo vyššom veku a roboty bolo na dome, za náhrade a na poliach veľa, tak mu s bratom pomáhali, prerábali chalupu, a to stropy, podlahy, steny. V roku 2007 mu zomrel brat na závažné ochorenie a starostlivosť o rodičov zostala na ňom. Čo sa týka vzťahu s otcom okrem bežného vzťahu otca a syna mali spoločnú veľkú záľubu v rybárčení. V roku 2005 si postavili v C. pri vode chatku, kde spolu rybárčili. Trávili tak skoro každý víkend, a to aj s inými rodinnými príslušníkmi. V roku, v ktorom otec zomrel, teda v roku 2019 boli od mája až do októbra každý víkend spolu na rybačke na chate. V tomto období je sezóna lovu rýb, chodievali tam aj s manželkou a dcérou žalobcu. Otca s kamarátmi brávali na rybačku aj do Rakúska, na M. P., do okolia F. a pod. Otec bol spoločenský, rád sa zabavil, keď vládal, choval svine, ovce, kozy, sliepky. Zúčastňoval sa rodinných akcií. O nehode, na následky ktorej neskôr podľahol, sa dozvedel telefonicky. Na druhý deň mali prísť rodičia k nim na oslavu, avšak už neprišli. Otec bol po hospitalizácii v B. na úrazovke prevezený do P. a neskôr naspäť do B., kde však po približne 3 týždňov od nehody zomrel. V tom čase žalobca pracoval v T. a aj napriek tomu každý deň buď za mamou alebo otcom išiel na návštevu. V P. bol otca pozrieť 3 či 4 krát. Náklady na pohreb rodičov hradil on, avšak aj z peňazí, ktoré na ten účel mali rodičia uložené v banke. Otec sa narodil XX.XX.XXXX a meniny oslavoval XX.XX. na G., keď mal sviatok. Obdaroval ho väčšinou rybárskymi potrebami v hodnote asi 100,- eur napr. navijakom, udicou. Udice, ktoré po ňom ostali, má žalobca doteraz.

6.1 Po vykonanom dokazovaní, ktoré spočívalo vo výsluchu žalobcu, oboznámení sa s listinnými dôkazmi a to: č.l. 3 Rozsudok Okresného súdu Trenčín sp.zn. 3T/40/2020, č.l. 5 Uznesenie Krajského súdu v Trnečíne sp.zn. 3To/192022, č.l. 8 oznámenie o poistnom plnení, č.l. 9 stanovisko žalovanej k uplatnenému nároku zo dňa 4.3.2022, a na základe nesporných skutkových okolností, súd zistil tento, pre rozhodnutie o žalobe podstatný skutkový stav:

6.2 Žalobca je synom zomrelej G. B., narodeného dňa XX.XX.XXXX, zomrelého dňa XX.XX.XXXX, na následky zranení, ktoré utrpel dňa XX.XX.XXXX v čase o 18.45 hod., po tom, čo M. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H., E. G. XXX/X, viedol osobné motorové vozidlo zn. H. I. s EČ: J. po ceste II/507 v obci F. v smere od K. L. kde pri miestnom kostole zrazil poškodených manželov G. B. a O. B., ktorí prechádzali cez priechod pre chodcov, v dôsledku čoho pri dopravnej nehode utrpel G. B. zmliaždenie mozgu a vnútrolebečné krvácania so zlomeninami klenby, spodiny lebečnej a tvárových kostí na následky týchto zranení dňa 29.10.2019 v nemocnici zomrel, poškodená O. B. utrpela pri kolízii s vozidlom tržnú ranu v oblasti očnice vpravo, otras mozgu, zakrvácanie do podhrudničnej dutiny vpravo veľké, zlomeninu krížovej kosti vpravo, poranenie interkostálnej artérie pre Th10 aTh11 vpravo, zlomeninu priečneho výbežku V. bedrového stavca vpravo a odreniny v oblasti oboch kolien na následky týchto zranení poškodená dňa XX.XX.XXXX zomrela a vodič svojim konaním porušil ustanovenie § 4 odsek 1 písmeno f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov tým, že nedal prednosť chodcom, ktorí prechádzali cez priechod pre chodcov. Za tento skutok bol vodič M. N. odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 3T/40/2020 zo dňa 21.01.2021 na trest odňatia slobody vo výmere dva roky, pričom výkon tohto trestu mu bol podmienečne odložený so skúšobnou dobou v trvaní dvoch rokov a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu v trvaní päť rokov. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.05.2021. V čase úmrtia mal otec žalobcu vek 79 rokov.

6.3 Predmetné osobné motorové vozidlo zn. H. I. s EČ: J. bolo poistené pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou tohto motorového vozidla u žalovanej ako poisťovateľa. Titulom poistného plnenia žalovaná zaplatila žalobcovi sumu 2.362,79 eur ako náhradu pohrebných nákladov, ktoré žalobca vynaložil na pohreb svojho otca. Listom zo dňa 04.03.2022 žalovaná oznámila právnej zástupkyni žalobcu, že uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy mu nevyplatí a odporučila žalobcovi iniciovať súdne konanie.

6.4 Žalobca mal so svojim otcom dobrý vzťah. Počas jeho hospitalizácie v nemocnici v B. a v P. po nehode ho pravidelne navštevoval. Po jeho smrti sa postaral o jeho pohreb. Otec žalobcu bol vitálny, žil so svojou manželkou, matkou žalobcu, ktorá zomrela na následky rovnakej nehody. S rodičmi vyrastal od svojho narodenia, býval u nich v F. do svojich 18 rokov, aj so svojim bratom, ktorý zomrel v roku 2007. Počas ich života v F. ich navštevoval niekoľkokrát do týždňa. Vzťahy v ich rodine boli bezproblémové, harmonické. S otcom mal intenzívny vzťah už od detstva. Otec ho podporoval vo futbale, chodieval na rodičovské združenia, spolu pracovali od skončenia školy žalobcu v rovnakom podniku v S. C. D. A. v oceliarni. Počas dospelosti až do súčasnosti mali spoločnú veľkú záľubu v rybárčení, v rámci čoho si v roku 2005 postavili pri vode chatku, kde spolu rybárčili. Trávili tak od mája až do októbra skoro každý víkend, a to aj s inými rodinnými príslušníkmi. Svojho otca žalobca s kamarátmi brával na rybačku aj do Rakúska, na Liptovskú Maru, do okolia F. a pod. Rodičia žalobcu zdravotné problémy nemali, ich zdravotný stav zodpovedal ich veku.

7.1 Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

7.2 Podľa § 13 ods.1 až ods.3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

7.3 Podľa § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

7.4 Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

7.5 Podľa § 494 Občianskeho zákonníka z platného záväzku je dlžník povinný niečo dať, konať, niečoho sa zdržať alebo niečo trpieť a veriteľ je oprávnený to od neho požadovať.

7.6 Podľa § 4 ods. 1, ods.2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ďalej aj ako zákon o PZP“, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

7.7 Podľa § 15 ods.1, ods.2 zákona o PZP náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

7.8 Podľa § 100 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

7.9 Podľa § 104 Občianskeho zákonníka pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

7.10 Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

8.1 Zhrnúc obsah žaloby je zrejmé, že žalobca sa v tomto spore domáha ochrany svojej osobnosti, a to pred neoprávneným zásahom do jeho práva na rodinný život a práva na rešpektovania jeho súkromia v dôsledku úmrtia jeho otca. Za tento neoprávnený zásah žiada náhradu nemajetkovej ujmy, pričom zásah do jeho osobnostných práv mal byť uskutočnený tým, že osoba, poistená u žalovanej, porušila dôležitú právnu povinnosť podľa § 4 odsek 1 písmeno f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tým, že nedala prednosť chodcom, ktorí prechádzali cez priechod pre chodcov, čím svojim konaním usmrtila otca žalobcu. Za tento skutok, resp. za spáchanie trestného činu, bola táto poistená osoba (teda vodič motorového vozidla M. N.) právoplatne odsúdená.

8.2 V konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 17C/63/2022 bol medzi rovnakými sporovými stranami vydaný rozsudok zo dňa 20. júla 2023, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 8.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, spôsobenej žalobcovi za smrť jeho matky O. B., ktorá zomrela na následky rovnakej dopravnej nehody. Na základe odvolania žalovanej bol tento rozsudok potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 8Co/37/2023 zo dňa 22. novembra 2023. Uvedené súdne rozhodnutia sú pre obe sporové strany záväzné. Podľa vyjadrenia právnej zástupkyne žalobcu, bola povinnosť uložená žalovanej rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 17C/63/2022 splnená.

8.3 Úvodom tejto časti odôvodnenia rozsudku súd uvádza, že vyššie uvedené rozhodnutia súdov boli pre súd akýmsi vodítkom aj v tomto spore. Z týchto rozsudkov súdov vyplývajú určité skutkové a aj právne závery. Ako podstatné je možné uviesť, že súdy v prípade rovnakých sporových strán pri priznaní nemajetkovej ujmy žalobcovi za smrť jeho matky, ktorá bola v priamej príčinnej súvislosti s rovnakou dopravnou nehodou ako v prípade tohto sporu, uzavreli v skratke najmä to, že výška tejto náhrady v sume 8.000 eur je primeraná, že je daná pasívna vecná legitimácia žalovanej, že uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe a táto začína plynúť rok po smrti rodiča žalobcu, že rodičia žalobcu nespoluzavinili svoju smrť, že pomery pôvodcu zásahu - vinníka dopravnej nehody sú irelevantné, a preto nie je potrebné skúmať jeho osobu, jeho majetkové pomery, dopad nehody na jeho psychiku, a preto nie je potrebné ho vypočúvať, že nečakaným a náhlym úmrtím matky žalobcu došlo nepochybne k tak závažnému zásahu, že morálne zadosťučinenie sa v tomto prípade jednoznačne nejaví byť postačujúce.

8.4 Súd aj v prípade tohto sporu opätovne uvádza, že vo všeobecnosti každá fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, medzi inými aj na ochranu pred neoprávneným zásahom do jej práva na súkromie, ktoré zahŕňa aj právo na nerušený rodinný život. Toto právo je nescudziteľné a neprevoditeľné. Ide o absolútne právo, ktoré pôsobí proti každému a naopak, každý musí toto právo rešpektovať. Obsahom tohto práva je zákaz akéhokoľvek neoprávneného zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať porušenie alebo ohrozenie tohto práva. Ak takýto prípad nastane a trvá, je fyzická osoba oprávnená domáhať sa na súde, aby sa upustilo od tohto zásahu. Ak už zásah netrvá, má právo domáhať sa, aby sa odstránili následky tohto zásahu, a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie alebo v odôvodnených prípadoch aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ochranu osobnosti zakotvujú jednak viaceré zákony, ale aj právne predpisy vyššej právnej sily, ako napríklad Ústava Slovenskej republiky, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd. Právo na súkromie, ako jedno z nich, patrí k významným právnym, ale nielen právnym hodnotám. Má vplyv na plnohodnotný život fyzickej osoby. Táto hodnota je nehmotná a z jej podstaty (okrem iného aj z vysokej miery subjektivity) vyplýva, že je objektívne ťažko vyčísliteľná. Mnohokrát je súkromie fyzickej osoby vzácnejšie ako jej hmotné zabezpečenie. K chápaniu pojmu právo na súkromie, ako všeobecnému právnemu pojmu, súd poukazuje napríklad na nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 1586/09, v ktorom uvedený ústavný súd bližšie definoval čo je potrebné rozumieť právom na rešpektovanie súkromia. Toto právo v sebe zahŕňa garanciu sebaurčenia v zmysle rozhodovania o sebe samom, vrátane usporiadania vlastného života (aktívna zložka osobného sebaurčenia), a takisto vnútornú potrebu sociálneho kontaktu a sociálneho začlenenia, ako imanentnej súčasti ľudskosti (pasívna zložka osobného sebaurčenia). Ústavný súd Slovenskej republiky sa v Náleze z 4. decembra 2007 sp. zn. I. ÚS 12/01 vyslovil, že v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva treba konštatovať, že rešpektovanie súkromnej sféry života musí zahŕňať aj právo na vytváranie a rozvíjanie

vzťahov s inými ľudskými bytosťami, pričom súčasťou práva na súkromie je tiež rodinný život zahrňujúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými. Vo vzájomnej spojitosti tak predmetné práva a princípy garantujú istú "vnútornú sféru", v ktorej môže jednotlivec žiť podľa vlastných predstáv a vylúčiť z nej "vonkajší svet", a sféru, v ktorej sa môže jednotlivec slobodne rozvíjať, realizovať svoju osobnosť a vstupovať do vzťahov, ako aj rozvíjať vzťahy s inými osobami. Právo na súkromie a na ochranu súkromného života v spojení s princípom slobody, tak v tom najzákladnejšom vymedzení, opierajúc sa aj o základné právo na ľudskú dôstojnosť, garantuje jednotlivcovi možnosť autonómneho sebaurčenia.

8.5 Ďalej platí, že ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 11 Občianskeho zákonníka uvádza spôsoby, ktoré môže zvoliť zasiahnutá fyzická osoba pri ochrane svojich práv. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka má ten, do osobnostných práv ktorého bolo zasiahnuté, právo domáhať sa primeraného zadosťučinenia. Primeranosť znamená, že zadosťučinenie má zodpovedať podstate zásahu, zasiahnutej osobnostnej sfére a tiež okolnostiam a dôsledkom zásahu. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce takéto zadosťučinenie najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nemajetkovou ujmou v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je ujma v nemajetkovej sfére fyzickej osoby, ktorá sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť vyváženosť medzi ujmou na hodnotách ľudskej dôstojnosti a jej konkrétnym finančným vyjadrením. Cieľom je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje Občiansky zákonník žiadne medze. Pre jej určenie však zákon zakotvuje taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Druhé kritérium je stanovené zámerne veľmi všeobecne, aby bolo možné pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia v rámci voľnej úvahy súdu a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Maximálna výška peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je v zásade ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu. Zodpovednosť za zásah do osobnostných práv je objektívnou zodpovednosťou. Neprihliada sa na zavinenie. Ak bol neoprávnený zásah spôsobený niekým iným, kto bol použitý právnickou osobou k realizácii činnosti právnickej osoby, pričíta sa zodpovednosť za tento zásah právnickej osobe. Uvedené vyplýva z pomerne ustálenej judikatúry všeobecných súdov a Ústavného súdu Slovenskej republiky.

8.6 Obrana žalovanej v tomto smere nespočívala v popretí jej pasívnej vecnej legitimácie (ako v prípade sporu vedeného pod sp.zn. 17C/63/2022), a preto sa ňou súd bližšie nezaoberá, iba konštatuje, že žalovaná v tomto spore pasívne vecne legitimovaná je.

8.7 Ako je uvedené vyššie, pre vznik práva domáhať sa ochrany osobnosti voči komukoľvek, je nevyhnutný zásah, pričom tento zásah musí byť neoprávnený, teda protiprávny. Súd sa preto v prvom rade zaoberal tým, či došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv na strane žalobcu. Súd je v zmysle § 193 Civilného sporového poriadku viazaný právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 3T/40/2020 zo dňa 21.01.2021, ktorým bolo ustálené, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal. Konanie osoby poistenej u žalovanej pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, bolo právoplatným rozsudkom súdu vyhodnotené ako nedbanlivostný trestný čin, v dôsledku čoho súd konštatuje, že k uvedenému neoprávnenému zásahu na strane žalobcu došlo. Pritom zásah do práva žalobcu na súkromie, resp. na nerušený rodinný život s jeho otcom, je do budúcna absolútny, pretože v dôsledku spáchaného dopravného trestného činu, otec žalobcu zomrel. Obrana žalovanej v tomto smere nebola žiadna.

9. K dôvodnosti uplatneného práva na náhradu nemajetkovej ujmy a jeho premlčaniu:

9.1 Podľa § 13 ods.3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady nemajetkovej ujmy určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

9.2 Ako vyplýva z vyššie uvedeného odôvodnenia tohto rozsudku, v dôsledku neoprávneného zásahu osoby poistenej u žalovanej, prišiel o život otec žalobcu. Tým bolo podľa názoru súdu zasiahnuté do jeho práva na súkromie, resp. práva na nerušený rodinný život. Preto súd konštatuje, že žalobca je

oprávnený požadovať od žalovanej aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá je sekundárnou (teda následnou) formou satisfakcie pred neoprávneným zásahom do jeho osobnostných práv. Podľa názoru súdu by morálne (nepeňažné) zadosťučinenie nebolo s prihliadnutím na následky zásahu dostatočné. Záver o primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípadoch, kedy dôjde k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov v dôsledku náhlej straty jedného člena ich rodiny, je aprobovaný v judikatúre všeobecných súdov SR.

9.3 V tejto otázke sa opakovanie vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, napr. v rozsudku zo 17. februára 2011 sp.zn. 5Cdo/265/2009 kde uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou“. Na inom mieste odôvodnenia tohto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti“. Vyššie uvedené rozhodnutia potvrdzujú, že v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa uplatňuje ako stabilný názor, že súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

9.4 Z argumentácie žalovanej, resp. z jej procesnej obrany vyplýva snaha vyhnúť sa poskytnutiu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, apelujúc na to, že žalobca nestojí o žiadne ospravedlnenie zo strany vinníka, a preto v podstate odňal možnosť morálnej satisfakcie zo strany vinníka, čo pre žalovanú stranu nemôže byť na ujmu. Podľa názoru súdu je primárnym zmyslom právnej existencie žalovanej (poisťovne) poskytovať peňažné plnenia (poistné plnenia vrátane náhrady nemajetkovej ujmy), a nie čakať na ospravedlnenia vinníkov dopravných nehôd, a takýmto spôsobom sa zbavovať povinnosti poskytovať poistné plnenie. Sekundárnym zmyslom existencie žalovanej ako obchodnej spoločnosti je vytváranie zisku z poistenia zodpovednosti za škodu. Teda žalovaná produkuje z poistenia zisk. Uvedená procesná obrana žalovanej tak vyznieva účelovo, v snahe neposkytovať peňažnú satisfakciu poškodeným a tým maximalizovať zisk zo svojej obchodnej činnosti. Ospravedlnenie a prejav ľútosti páchateľa prečinu usmrtenia v trestnom konaní objektívne nemôže znižovať nemajetkovú ujmu na strane pozostalého poškodeného tohto prečinu, teda žalobcu. Pre súd je presvedčivý a pochopiteľný postoj žalobcu, že ospravedlnenie vinníka nehody je nedostatočné. Jeho postoj je po ľudskej stránke pochopiteľný a pre súd plne akceptovateľný.

9.5 Takisto skúmanie dopadu udalosti na psychickú sféru vinníka nehody, ako to navrhovala žalovaná, je úplne irelevantné. Či už negatívny dopad na jeho psychiku alebo neutrálny, nemôže žiadnym spôsobom ovplyvňovať nemajetkovú ujmu na strane žalobcu a jeho prežívanie tejto ujmy. Kľúčovým je práve dopad na psychiku žalobcu ako poškodeného a nie vinníka dopravnej nehody, ktorý vznik ujmy spôsobil svojim zavineným konaním.

9.6 Vo vzťahu k žalovanou vznesenej námietke premlčania súd uvádza, že uplatnené právo žalobcu nie je premlčané. Začiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu, je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Keďže k zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo smrťou jeho otca dňa 29.10.2019 a s prihliadnutím na § 104 Občianskeho zákonníka (keďže nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života zavinením dopravnej nehody je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona o PZP a pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.) dňom 30.10.2020 začala plynúť trojročná všeobecná premlčacia doba. Žaloba podaná na súd dňa 02.10.2023 tak bola podaná v rámci plynutia premlčacej doby. Všeobecná trojročná

premlčacia doba sa uplatní v zmysle § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. aj voči poisťovateľovi. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP je potrebné totiž vykladať tak, že poistenie zodpovednosti v zmysle tohto zákona kryje aj nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu im spôsobenej nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a títo pozostalí môžu svoje nároky uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody.

9.7 Na podporu vyššie uvedeného záveru súd poukazuje napríklad na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/23/2022 z 27.04.2023 alebo na už vyššie uvádzané uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 252/2021 z 31.03.2022, zverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk práve rozhodnutie pod R 3/2022. Aktuálne súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/10/2024 zo dňa 20.03.2024, vydaný v spore s rovnakou žalovanou, ktorá argumentovala takmer identicky ako v prejednávanom spore.

9.8 Pre úplnosť súd dodáva, že na plynutie premlčacej doby v danom prípade majú vplyv aj ustanovenia § 1 a 8 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v zmysle ktorých došlo k neplynutiu premlčacej doby v obdobiach od 27.03.2020 do 30.04.2020 a od 19.01.2021 do 28.02.2021, teda počas celkovo 75 dní. O túto dobu sa plynutie premlčacej doby predlžuje.

9.9 Súd záverom tejto časti odôvodnenia poukazuje aj na skutočnosť, že žalovaná v rámci tejto jej procesnej obrany prezentovala dve rôzne tvrdenia. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe moment začatia plynutia premlčacej doby uviedla smrť otca žalobcu a na pojednávaní už tento moment odvodzovala odo dňa dopravnej nehody, v dôsledku ktorej otec žalobcu nakoniec zomrel.

10. K výške priznanej náhrady za nemajetkovú ujmu:

10.1 Ako je uvedené vyššie, výšku náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods.3 Občianskeho zákonníka určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Určenie výšky peňažnej náhrady je však nakoniec výsledkom voľnej úvahy súdu. Súd teda prihliadol na obe rozhodujúce okolnosti. Zároveň by určenie jej výšky malo zodpovedať požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie sa, a zároveň by mal byť dosiahnutý účel kompenzácie, aby sa poškodení mohli naďalej klasifikovať ako obete porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane nesmie pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy takisto musí zodpovedať všeobecnej predstave o (materiálnej, nie formálnej) spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť). V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol. Pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch.

10.2 Závažnosť vzniknutej ujmy je v prejednávanom prípade charakterizovaná tým, že žalobca prišiel v dôsledku predmetného neoprávneného zásahu o svojho otca vo veku 79 rokov. Samotný žalobca je aktuálne vo veku 60 rokov, v čase úmrtia jeho otca mal vek 55 rokov. Zomrelý bol zdravý, vitálny a samostatný, jeho aktivity zodpovedali primerane jeho veku. Ide nepochybne o ujmu, avšak nie tak závažnú, ako v prípade osôb nižšieho veku. Otec žalobcu bol v čase jeho úmrtia už v postproduktívnom a vyššom veku, s ktorým sú objektívne spojené aj zdravotné problémy, ktoré bolo možné očakávať. Blížil sa k etape života, kedy je človek skôr na pomoc blízkych odkázaný a nie opačne a už nedokáže byť tak nápomocný ako v nižšom veku. Je potrebné takisto doplniť, že žalobca so zomrelým otcom mal plnohodnotný a vrúcny vzťah, bez negatívnych zistení. Rolu syna si žalobca zastával bez negatívnych zistení.

10.3 Okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo sú charakterizované tým, že v danom prípade išlo o spôsobenie smrti pri nedbanlivostnej dopravnej nehode, bez zavinenia otca žalobcu ako chodcu na osvetlenom prechode pre chodcov v obci pri miestnom kostole. Vinník dopravnej nehody bol za spáchanie prečinu usmrtenia odsúdený a bol mu riadne uložený trest, resp. tresty. V priebehu trestného konania prejavil nad svojim konaním ľútosť a išlo o tzv. prvopáchateľa, dovtedy netrestaného odsúdeného.

10.4 V prípade žalobcu je podľa názoru súdu, na základe vyššie uvedených dôvodov, primeraná výška nemajetkovej ujmy v sume 8.000 eur, teda rovnaká aká mu bola právoplatne priznaná súdnym rozhodnutím aj v prípade úmrtia jeho matky. Súd v prípade otca žalobcu nezistil také významné rozdielne okolnosti, ktoré by ho viedli k priznaniu vyššej sumy nemajetkovej ujmy. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že vzťah žalobcu s otcom bol intenzívnejší, v dôsledku ich spoločných aktivít (spoločné rybárčenie a v minulosti rovnaký zamestnávateľ) a otec bol v čase jeho smrti nižšieho veku (bol o dva roky mladší od matky žalobcu), avšak ani tieto rozdiely neviedli súd k priznaniu vyššej sumy nemajetkovej ujmy v tomto spore. Rozdielnosť veku rodičov žalobcu v dĺžke približne dva roky, avšak vo veku približne XX rokov, nie je významný. Významným by skôr mohla byť skutočnosť rozdielnej fyzickej kondície alebo zdravia. Táto rozdielnosť zistená nebola, zdravotný stav oboch rodičov žalobcu zodpovedal ich vyššiemu veku a bol v zásade dobrý. Čo sa týka spoločného rybárčenia a trávenia voľného času s otcom vo väčšom rozsahu ako s matkou, táto okolnosť nie je podľa názoru súdu tak významná. Je prirodzené, že aktivity mužov sa zhodujú viac ako aktivity medzi mužmi a ženami, avšak v dôsledku toho vnímať nemajetkovú ujmu za smrť otca viac (výraznejšie) ako za smrť matky, by nebolo v danom prípade spravodlivé. Tým by sa fakticky znižovala hodnota citovej ujmy pri strate matky. Nebolo zistené, že by žalobca preferoval vo vzťahu k jeho rodičom z nejakého dôvodu viac otca, ako matku.

10.5 Náhrada v sume 8.000 eur zodpovedá ujme vzniknutej na strane žalobcu, teda strate života najbližšieho človeka, otca, ktorý zomrel síce vo vyššom veku XX rokov, avšak bol zdravý a aktívny. Reflektuje aj reálnu kvalitu rodinného vzťahu medzi žalobcom a zosnulým otcom, kedy neboli zistené žiadne negatívne skutočnosti. Žalovaná v tomto smere neprodukovala žiadne tvrdenia, tobôž neoznačila žiadne dôkazy za účelom preukázania opaku. Výška požadovanej a aj súdom priznanej náhrady neprekračuje výšku náhrad, ktoré sú v súdnej praxi priznávané pri odškodňovaní pozostalých za stratu života ich blízkej osoby, resp. za neoprávnený zásah do ich rodinného života a súkromia

10.6 Žalovaná argumentovala poukazom na nálezy Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 289/2017 z 21.11.2017 a sp.zn. III. ÚS 288/2017 z 05.12.2017 podľa ktorých súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t.j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu, a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Naopak, postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávaným veciam, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.

10.7 Súd sa stotožňuje s touto judikatúrou Ústavného súdu SR, je si jej vedomý a aplikujúc ju na svoje rozhodovanie dospel k záveru, že ak súd vo fakticky identickom prípade už právoplatne priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za smrť jeho matky v sume 8.000 eur pri identickom neoprávnenom zásahu, zodpovedá uvedeným záverom priznanie nemajetkovej ujmy v sume 8.000 eur aj v prípade smrti jeho otca. Preto ma súd za to, že je nadbytočné porovnávať iné prípady, o ktorých súdy právoplatne rozhodli. Viac porovnateľný prípad, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté nemôže existovať. Vo veci vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 17C/63/2022 išlo o rovnaké sporové strany, o jedného z rodičov žalobcu, ktorý zomrel na následky rovnakej dopravnej nehody.

10.8 Súd opätovne aj v tomto prípade uvádza, že sa úplne nestotožňuje sa argumentáciu žalovanej, že pre priznanie samotnej nemajetkovej ujmy sú rozhodujúce pomery pôvodcu zásahu - vinníka dopravnej nehody, a preto je potrebné skúmať jeho osobu a najmä jeho majetkové pomery a nie pomery žalovanej. Podľa žalovanej nie sú rozhodujúce pomery poisťovateľa/žalovanej, pretože tá nijako do práv žalobcu nezasiahla. Súd k tejto argumentácii uvádza, že ak by tomu tak bolo, tak by bola popretý zmysel povinného zmluvného poistenia, a to poskytnutie úplnej náhrady škody (vrátane nemajetkovej ujmy)

poškodenému bez ohľadu na „bonitu“ škodcu. V opačnom prípade, by poškodený bol limitovaný v jeho odškodnení osobou škodcu a spočívalo by len na náhode, či škodca má dostatok majetku na jeho odškodnenie alebo nie. Zmyslom existencie poisťovní v rámci povinného zmluvného poistenia je poskytovanie úplnej náhrady škody za vinníkov škodových (poistných) udalostí bez ohľadu na osobu vinníka.

10.9 Čo sa týka argumentácie žalovanej ohľadne spoluzavinenia otca žalobcu (resp. širšie rodičov žalobcu) na dopravnej nehode, súd poukazuje na skutočnosť, že k usmrteniu rodičov žalobcu došlo na osvetlenom prechode pre chodcov pri miestnom kostole v obci, pričom vinník dopravnej nehody zrazil nie jedného, ale dvoch ľudí, oboch rodičov žalobcu. Súdu preto nie je zrejmá racionalita úvahy žalovanej v tomto smere. Táto argumentácia je všeobecná a hraničí s cynickosťou v prístupe žalovanej, v snahe predísť plneniu z jej strany. V tejto súvislosti právny zástupca žalovanej na dotaz súdu na pojednávaní uviedol, že žalovaná ako účastník tohto konania nemá žiadne vedomosti o priebehu dopravnej nehody, pri ktorej došlo k smrti rodičov žalobcu, a preto sa nevie vyjadriť, či rodičia žalobcu spoluzavinili svoju smrť. Navrhol, aby súd pripojil trestný spis tunajšieho súdu, v ktorom bol odsúdený M. N. za prečin usmrtenia, a ktorý je, resp. bol klientom žalovanej. Vzhľadom na absenciu jasných tvrdení o tom, že otec žalobcu spoluzavinil svoju smrť, resp. vznik dopravnej nehody, súd navrhovaný dôkaz (pripojenie trestného spisu) nevykonal. Navyše ako je uvedené vyššie, samotný právny zástupca žalovanej uviedol, že žalovaná nemá žiadne vedomosti o priebehu dopravnej nehody, pri ktorej došlo k smrti rodičov žalobcu, a preto sa nevie vyjadriť, či rodičia žalobcu spoluzavinili svoju smrť. Podľa názoru súdu žalovanej nič nebránilo nahliadnuť do predmetného trestného spisu (ako poisťovateľa v rámci povinného zmluvného poistenia), pre ňu potrebné informácie si vyhľadať a predložiť o tom súdu dôkaz alebo označiť relevantným spôsobom dôkaz na jeho oboznámenie. Súd opätovne podotýka, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 17C/63/2022 už bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe žalobcu o náhrade nemajetkovej ujmy za smrť matky žalobcu, ktorá zomrela pri rovnakej dopravnej nehode. Aj v tomto konaní už bolo ustálené, že rodičia žalobcu nespoluzavinili svoju smrť. V uvedenom konaní súd právoplatne konštatoval, že postoj vinníka nehody, jeho majetkové pomery a okolnosti prežívania nehody sú irelevantné k odškodneniu nemajetkovej ujmy žalobcu za smrť jedného alebo dvoch rodičov. Z tohto dôvodu súd nevykonal výsluch svedka M. N., t.j. vinníka dopravnej nehody.

10.10 V tejto súvislosti súd poukazuje na vyššie uvádzaný rozsudok Krajského súdu v Trenčín, ktorý rozhodoval o odvolaní žalovanej v konaní vedenom pod sp. zn. 17C/63/2022. Odvolací súd uviedol, že: „Je potrebné zdôrazniť i to, že žalovaný v prvoinštančnom konaní skutkovo netvrdil, že by sa vodič žalobcovi ospravedlnil osobitne, poskytol mu akékoľvek morálne či iné zadosťučinenie mimo rámca trestného konania, alebo že by jeho skutok mal na neho negatívne psychické dopady (a akej povahy) nad rámec dopadov zodpovedajúcich okolnostiam veci. Teória procesného práva pritom podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať (§ 132 CSP). Pokiaľ strana v sporovom konaní netvrdí konkrétne skutkové okolnosti, nie je možné tieto zisťovať a vyvodzovať následne, ex post z dôkazného prostriedku, ktorý strana navrhne vykonať na zistenie skutkových okolností. V sporovom konaní je totiž povinnosťou a zodpovednosťou strán tvrdiť (substancovať) všetky také skutočnosti, ktoré by jeho nárok, resp. obranu odôvodňovali (bremeno tvrdenia). V zmysle prejednacej zásady a zásady kontradiktórnosti súd nie je povinný a ani oprávnený vyhľadávať za strany rozhodujúce skutočnosti, ktoré by ich nároky či obranu odôvodňovali, a tieto len posudzuje. Skutočnosti, ktoré procesne nikto netvrdil (okrem skutočností všeobecne známych, alebo skutočností známych súdu z jeho činnosti, prípadne niektorých skutočností vyplývajúcich z verejných registrov) podkladom rozhodnutia nie sú a súd prvej inštancie nepochybil, keď za takejto procesnej situácie výsluch žalovaným označeného svedka nevykonal.“ Rovnako ani v tomto konaní žalovaná netvrdila právne významné skutočnosti vo vzťahu k tomuto vinníkovi dopravnej nehody. Procesná situácia už raz súdmi vyriešená je identická a nie je možné konštatovať nič iné iba to, že žalovaná sa svojim prístupom fakticky neriadi (neberie do reálnej úvahy) závery súdov v právoplatne skončenej veci.

10.11 Čo sa týka návrhu žalobcu na vypočutie svedkýň - manželky a dcéry žalobcu, tak v priebehu konania žalobca netrval na ich vypočutí, nakoľko výpoveď žalobcu bola podrobná a presvedčivá. Súd vypočutie týchto svedkýň považoval za nehospodárne a to aj s prihliadnutím na právoplatné rozhodnutie súdu o priznaní nemajetkovej ujmy v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 17C/63/2022, v ktorom súd takisto nevypočúval tieto svedkyne, ktoré boli pôvodne navrhnuté. Žalovaná ich vypočutie

nenavrhovala, netvrdila, že by žalobca s jeho otcom mal negatívny vzťah a z výsluchu žalobcu bola dostatočným spôsobom pre rozhodnutie súdu preukázaná kvalita vzťahu medzi žalobcom a jeho otcom.

11. K náhrade trov konania:

11.1 Podľa § 255 ods. 1, ods.2 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

11.2 Podľa § 262 ods. 1, ods.2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

11.3. Žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy 10.000 eur, pričom súd vyhovel žalobe v časti 8.000 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobca tak bol v konaní úspešný na 80 %. Civilný sporový poriadok už neobsahuje ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.6.2016, podľa ktorého aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. V prejednávanej veci výška plnenia (výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch) závisela od úvahy súdu. Žalobca nemohol predvídať výšku plnenia, ktoré mu súd rozsudkom prizná. Rozhodujúca je skutočnosť, že súd konštatoval porušenie osobnostných práv žalobcu, v dôsledku čoho mu vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a žalobca bol úspešný v merite veci. K rovnakému záveru v obdobných sporoch dospel aj Krajský súd v Trenčíne napr. v rozsudku sp. zn. 17Co/322/2017 zo dňa 26.07.2018, alebo v rozsudku sp.zn. 6Co/288/2017 zo dňa 08.06.2018. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal súd za to, že žalobcovi patrí podľa čl. 4 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže takýto výrok o náhrade trov konania zodpovedá spravodlivému a rozumnému usporiadaniu procesných vzťahov v prejednávanej veci. Preto súd rozhodol o trovách tohto konania tak, že žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia a to na Okresnom súde Trenčín. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. O odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Trenčíne. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vyššie uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak žalovaná dobrovoľne nesplní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.